

Kanun Bilgileri

Kanun Numarası	5784
Başlığı	ELEKTRİK PİYASASI KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN
Kabul Tarihi	09/07/2008
Kabul Edildiği Birleşim	23.Dönem 2.Yasama Yılı 128.Birleşim
Cumhurbaşkanlığına Gidiş Tarihi	11/07/2008
Cumhurbaşkanlığından Geliş Tarihi	25/07/2008
Cumhurbaşkanınca Yapılan İşlem	Onay
Resmi Gazete Tarihi	26/07/2008
Resmi Gazete Numarası	26948
Diğer Bilgiler	Son Dönem Tasarı Bilgileri ve Komisyon Raporları

Kanun Tasarısı Bilgileri

Kanun Tasarısının Metni	
Dönemi ve Yasama Yılı	23/2
Esas Numarası	1/554
Başkanlığa Geliş Tarihi	01/04/2008
Tasarının Başlığı	Elektrik Piyasası Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı
Tasarının Özeti	Arz güvenliğinin sağlanması için Elektrik Piyasası Kanununda ve ilgili diğer bazı kanunlarda değişiklik yapılması öngörülmektedir.
Tasarının Son Durumu	KANUNLAŞTI

Komisyon Tipi	Adı	Giriş Tarihi	Çıkış Tarihi	Yapılan İşlem	Karar Tarihi
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe Komisyonu	07/04/2008	11/06/2008	Raporunu Verdi	24/04/2008
Tali Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu	07/04/2008	11/06/2008	Raporunu Vermedi	
Tali Komisyon	Avrupa Birliği Uyum Komisyonu	07/04/2008	21/04/2008	Raporunu Verdi	

Esas Komisyon Raporu(Sırasayısı) 249**Kanun Numarası: 5784**

AYRIŞIK OY

Tasarı, 4628 sayılı kanunun uygulanması esnasında karşılaşılan aksaklıkların giderilmesi ile özel sektör yatırımlarını hızlandıracak teşvik yöntemlerinin belirlenmesini amaçlamaktadır. Tasarı da, ayrıca, enerji arz güvenliği kavramına açıklık getirilmesi, arz güvenliğinin izlenmesi, değerlendirilmesi, bu kapsamda kamu ve piyasa aktörlerinin rol ve sorumluluklarını tanımlanması da amaçlanmıştır.

Bununla birlikte tasarının geneline, yakın gelecekte Türkiye' de karşılaşılabilecek olası görünen elektrik enerjisi arz sıkıntılarına ilişkin kaygıların hakim olduğu dikkati çekmektedir.

Nitekim Türkiye Elektrik İletişim A.Ş. (TEİAŞ), tarafından Temmuz 2007'de hazırlanan ve 2007-2016 yıllarını kapsayan "Türkiye Elektrik Enerjisi 10 Yıllık Üretim Kapasite Projeksiyonu" raporunda da 2009 veya 2011 yıllarında ülkemizde elektrik enerjisinde arz açığı ortaya çıkma olasılığının yüksek olduğuna dikkati çekmektedir.

Kamu, 2001 yılında aldığı stratejik bir kararla, özel sektörün enerji yatırımlarını teşvik etmeyi amaçlamıştır. 3 Mart 2001 tarih ve 24335 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrik Piyasası Kanunu'nun 2. maddesinin (a) bendine dayanarak kamunun üretim yatırımından çekilmesi konusunda hukuki dayanak oluşturulmuştur.

Benzer şekilde özel sektör yatırımlarının elektrik piyasasına yönlendirilebilmesi için bir strateji belgesi hazırlanmış ve 2004 yılında Yüksek Planlama Kurulu Kararı olarak kamuoyuna sunulmuştur. Bu strateji belgesinde özelleştirmeye ve özellikle dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesine özel atıfta bulunulmuştur. Teorik olarak doğru olan bu yaklaşımdan amaç, özelleştirilen dağıtım şirketlerinin, üretime yatırım yapacak olan şirketlerle özel anlaşmalar yapabilmelerine olanak tanımadır. Böylelikle, özel sektör girişimcileri arasında uzun vadeli ikili anlaşmalar ile serbest piyasa koşulları içerisinde elektrik fiyatlarının oluşabilmesi hedeflenmiştir.

Ancak, 2007 yılında hazırlıkları tamamlanma aşamasına gelen özelleştirmeler, seçim öncesinde 59. Hükümet tarafından ani bir kararla ertelenmiştir. Ertelemeye gerekçe olarak dağıtım altyapısının yatırım ihtiyacı gösterilmiştir. Çok uzun zamandır bilinen bir gerçek ertelemeye gerekçe teşkil edilmiştir. Bu nedenle, üretimde özel sektör yatırımlarının önünü açacak ve yatırım ortamını rahatlatacak bu adım, anlaşılmasın bir nedenle geciktirilmiştir. Ne var ki ertelenen programın yerine yeni bir program ikame edilmemiştir.

Buna karşın, kamu kesimi de elektrik enerjisinde arz güvenliğini güvence altına alacak yatırımları gerçekleştirilememiştir. Devletin enerji yatırımlarına aktardığı kaynaklar toplam yatırımlar içinde oldukça düşük kalmıştır. Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere, kamu kesimi yatırımlarda ağırlığı ulaştırma ve sosyal hizmetler alanlarına vermeyi tercih etmiştir.

Tablo 1: Sektörler İtibarıyla Kamu Sabit Sermaye Yatırımlarının Dağıtımı (%)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (1)	2008 (2)
Tarım	9,2	7,7	9,1	8,0	6,8	8,5	7,6
Madencilik	0,7	1,0	1,5	1,5	1,8	2,0	2,5

İmalat	3,2	2,5	2,6	1,7	2,0	1,3	1,6
Enerji	20,8	18,8	13,3	12,4	9,7	10,2	9,1
Ulaştırma	27,5	26,1	33,5	34,4	34,1	30,2	30,4
Turizm	0,8	0,7	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4
Konut	0,8	1,0	1,0	1,7	1,5	1,6	1,7
Eğitim	12,1	14,0	13,7	11,4	10,7	11,0	10,8
Sağlık	5,1	5,6	5,1	5,8	5,7	6,3	6,3
Diğer Hizmetler	19,8	22,6	19,4	22,7	27,2	28,4	29,6
İktisadi	5,1	5,4	4,0	6,6	7,6	7,5	8,2
Sosyal	14,8	17,2	15,4	16,1	19,6	20,9	21,4
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kaynak: DPT, Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar 2005, 2006, 2007, 2008

(1): Gerçekleşme Tahmini, (2): Program

Tablo 2: Enerji Sektörü Sabit Sermaye Yatırımları (Cari fiyatlarla, Milyon YTL.)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (1)	2008 (2)
KAMU	3.599	3.311	2.401	3.030	2.945	3.397	3.032
ÖZEL	942	1.226	1.020	1.554	2.540	2.816	3.075
TOPLAM	4.541	4.537	3.421	4.584	5.485	6.213	6.107

Kaynak: DPT, Genel Ekonomik Hedefler ve Yatırımlar 2005, 2006, 2007, 2008

(1): Gerçekleşme Tahmini, (2): Program

Tablo 3: Enerji Sektörü Sabit Sermaye Yatırımları (GSYİH'ya oran olarak)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007 (1)
KAMU	1,3	0,7	0,4	0,5	0,4	0,4
ÖZEL	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
TOPLAM	1,3	1,0	0,6	0,7	0,7	0,7

Kaynak: TÜİK' in yeni Milli Gelir serisi esas alınarak revize edilmiştir.

(1): Gerçekleşme Tahmini

Ortaya çıkan tablo gayet açıktır. 2003 yılından bu yana enerji sektöründe, ne kamu yatırım yapmıştır ne de özel sektörün bu yatırımları yapması için gerekli ortam yaratılmıştır. Kamu sabit sermaye yatırımlarında enerji sektörünün payı 2002 yılında % 20,8 iken 2007 yılında yüzde 10,2'ye inmiştir. Toplam sabit sermaye yatırımlarının GSYİH'ya oranı da 2002 yılında % 1,3 'ten 2007 yılında % 0,7'ye düşmüştür. Oyun kuralları değiştirilmiş ancak Devlet oyunu bu kurallara göre oynamamıştır. Bu duruma çeşitli uluslararası kurumlar tarafından da dikkat çekilmiştir. Tüm bu yanlış politikalar neticesinde Türkiye ciddi bir elektrik enerjisi arz sıkıntısı ile karşı karşıyadır.

• Tasarı Madde 1

Tasarının birinci maddesi "Dağıtım Tesisi" tanımını değiştirmektedir. 4628 sayılı kanunda Dağıtım Tesisi; iletim tesislerinin bittiği noktadan itibaren, müstakilen elektrik dağıtımı için tesis edilmiş tesis ve şebekeyi ifade ederken, tasarı ile iletim tesislerinin ve dağıtım gerilim seviyesinden bağlı üretim tesislerine ait şalt sahalarının bittiği noktadan itibaren elektrik dağıtımı için tesis edilmiş tesis ve şebekeyi ifade etmektedir.

Dağıtım gerilim seviyesinden bağlı tesisler, üretim tesislerinin mütemmim cüzü olup, dağıtım şirketinin ihtiyacına binaen yapılmamakta iken bu tanım değişikliği ile söz konusu

tesisler dağıtım tesisi olarak nitelenmektedir. Bu durumda üretici şirketlerin yapmak zorunda olduğu tesislerin bir kısmı Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) marifetiyle yaptırılmak zorunda kalacaktır. Üretim tesislerinin ayrılmaz parçası olan bu tesislerin dağıtım tesisi olarak tanımlanması ile TEDAŞ üzerinde ciddi bir maliyet yükünün oluşacağı düşünülmektedir. Sayın Bakan ve Bakanlık yetkilileri tarafından konuya ilişkin olarak verilen bilgide uygulamanın netleştirildiği ifade edilmişse de açıklamalar tatmin edici olmamıştır.

Ayrıca bu tesisler mütemmim cüz olmaları sebebiyle üretim tesislerinin yatırım fizibilitelerinde dikkate alınması gereken bir unsurdur. Ancak bu tanım değişikliği ile söz konusu tesislerin yatırım fizibilitesinde dikkate alınmamasına yol açılacaktır. Yapılabilir olmayan yatırımların yapılabilir hale getirilmesine yönelik bu gayretler kaynakların doğru tahsisine zarar verecektir.

Tüm bu gerekçeler çerçevesinde söz konusu tanım değişikliğinin tasarı metninden çıkartılarak 4628 sayılı yasada yer alan "Dağıtım Şirketi" tanımının korunmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

- **Tasarı Madde 2**

Tasarının ikinci maddesinin (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile herhangi bir özel sektör üretim şirketinin iştirakleri ile birlikte işletmekte olduğu üretim tesisleri yoluyla piyasada sahip olacağı toplam pay, bir önceki yıla ait yayımlanmış Türkiye toplam elektrik enerjisi kurulu gücünün yüzde yirmisini geçemez hükmünü getirmiştir.

Enerji maliyetlerinin en aza indirilmesi amacı çerçevesinde, piyasada rekabet koşullarını oluşturacak sayıda oyuncunun bulunması önemlidir. Bu nedenle sistemde nitelikli oyuncu sayısının artırılarak, üretim maliyetlerinin düşürülmesi Türkiye'nin rekabet gücünün artırılması için de gereklidir.

Kurulu güç artışındaki gelişmeler de dikkate alındığında sınırın düşürülmesinin elektrik üretim şirketleri açısından herhangi bir ölçek sorununa neden olmayacağı düşünülmektedir. Nitekim 4628 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 2001 yılında Türkiye toplam elektrik enerjisi kurulu gücü 28 332 MW iken, 2007 yılında söz konusu güç 40 984 MW düzeyine ulaşmıştır. Bu nedenle piyasada rekabet koşullarının daha sağlıklı oluşumu açısından, yüzde yirmi sınırının yüzde on olarak değiştirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

Tasarının ikinci maddesinin (a) bendinin (3) numaralı alt bendi ile otoprodüktör ve otoprodük-tör gruplarının bir takvim yılı içerisinde lisanslarına derç edilen yıllık ortalama elektrik enerjisi üretim miktarının yüzde yirmisini piyasada satabileceği hükmü getirilmiştir. Otoprodüktörler tanım itibarıyla kendi ihtiyaç duyduğu elektrik enerjisini üreten işletmeler olmasına karşın uygulamada birer üretim şirketi gibi faaliyet gösterebilmekte ve DUY sistemine sunulan elektrik enerjisi ile ciddi gelir elde edebilmektedir. Bu nedenle otoprodüktör veya otoprodüktör gruplarının spot piyasaya girmesi durumunda üretim tesisi olarak değerlendirilmesini sağlayacak şekilde üretim lisansı alma zorunluluğunun getirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir.

- **Tasarı Madde 3**

Tasarının üçüncü maddesi ile dağıtım şirketlerinin, üretim ve perakende satış faaliyetlerini 31 Aralık 2012 tarihinden sonra ancak ayrı tüzel kişilikler altında yürüteceği

karara bağlanmıştır. Mevcut uygulamada söz konusu faaliyetleri yürüten şirketler "hesap ayrıştırmasına" tabi tutulmuşlardır.

Tüzel kişilik ayrıştırması ile hesap ayrıştırması arasında ciddi bir farklılık bulunmadığı ve AB normlarının "mülkiyet ayrıştırmasına" yöneldiği dikkate alındığında dağıtım, üretim ve perakende satış yapacak şirketlerin mülkiyet ayrıştırmasına gitmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle tasarının bu maddesi mülkiyet ayrıştırmasına imkân tanıyacak şekilde yeniden ele alınmalıdır.

Tasarının aynı maddesinin dördüncü paragrafında rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış başvuruların değerlendirilmesi ve seçimine ilişkin bir mekanizma tanımlanmıştır. Bununla birlikte söz konusu mekanizmada belirli düzenlemelere ihtiyaç bulunduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü ve Kurum tarafından yapılacak değerlendirmelerde lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahiplerinin belirleneceği ifade edilmektedir. Söz konusu koşulların ve bu koşulları sağlama ölçütlerinin neler olacağı tasarının ilgili maddesinde belli değildir. Bu nedenle başvuru yapan şirketlerin idari kapasitesini ve projelerin fizibilitesini dikkate alan ölçütlerin bir yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin bir ibareye ilgili maddede yer verilmesi gerekliliğine inanılmaktadır.

Ayrıca aynı bölge ve/veya trafo merkezi için yapılan başvurular değerlendirmeye alınmadan önce, trafo merkezlerinin Rüzgâr Enerjisi Santrallerine (RES) ayrılacak kapasitesinin belirlenmesi ve bu trafo kapasitelerine göre lisans kapasitelerinin tespit edilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Kapasite büyüklükleri göz önünde bulundurularak, lisans başvurusu yapılan projelerin verimliliği dikkate alınmalı gerekli hallerde lisans müracaatında bulunan şirketlerden proje düzeltilmesi iste-nebilmelidir. Tasarının aynı maddesinde kWh başına en yüksek katkı payını öneren şirketin yarışmayı kazanacağı hükme bağlanmıştır. Elektrik enerjisinin en ucuz ve güvenli şekilde temini ekonomide rekabet gücünün tesisi için esas iken, enerji maliyetlerini artıracak böyle bir uygulama anlaşılammaktadır. Üretim lisansının en yüksek katkı payı veren şirket yerine, en ucuz elektrik enerjisi satış tarifesi teklif eden şirkete verilmesini sağlayacak bir yarışma uygulamasının daha yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu nedenle ilgili maddede söz konusu hususları dikkate alan bir değişiklik gereğine inanılmaktadır.

• Tasarı Madde 4

Tasarının dördüncü maddesi ile EÜAŞ ve/veya müessese, bağlı ortaklık, iştirak, işletme ve işletme birimleri ile varlıklarının özelleştirilmesinden elde edilecek kaynakların TEİAŞ, EÜAŞ, Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu ve Boru Hatlarıyla Petrol Taşıma Anonim Şirketine özel ödenek kaydedilmesi imkanı sağlanmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun "Bütçe İlkeleri"ni düzenleyen 13 üncü maddesine göre belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır. Ayrıca 14.07.2004 tarihli ve 5217 sayılı Kanun ile özel gelir ve özel ödenek kaydına yönelik olarak çeşitli mevzuatta yer alan hükümler yürürlükten kaldırılmıştır. Kamu mali yönetiminde bütçe disiplinini sağlamak amacıyla ciddi adımlar atılmışken Tasarının bu maddesi tam bir geriye dönüş niteliğindedir. Madde açıkça bütçe disiplinine zarar verecek şekilde belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edileceğine yönelik düzenleme yapmaktadır. Söz konusu kuruluşların yatırım yapması için bir kaynak yaratılmaya çalışılıyor ise bu kaynak bütçede

aranmalı, dolaylı yollardan kaynak yaratma yoluna gidilmemelidir. Yatırımcı kuruluşların yapmayı planladıkları yatırımların bütçe ve yatırım programları ile ilişkilendirilmek suretiyle gerçekleştirilmesi esastır. Ayrıca yatırım harcamalarını planlayan kurum olan Devlet Planlama Teşkilatı'nın görüşüne ilişkin bir düzenleme de metinde yer almamaktadır. Bu nedenle Tasarının ilgili maddesinin ikinci paragrafının tasarıdan tamamen çıkarılmasının yerinde olacağı düşünülmektedir.

- **Tasarı Madde 6**

Tasarının altıncı maddesi arz güvenliğini sağlamaya yönelik bir sistem getirmeyi amaçlamaktadır. İlgili maddede 20 yıllık Uzun Dönem Elektrik Enerjisi Üretim Gelişim Planı ile üretim kapasite projeksiyonunun hazırlanmasından TEİAŞ sorumlu tutulmuştur. Bu düzenleme ile sistemin planlanmasında sahiplenici rol TEİAŞ' a verilmektedir. Ancak planlama sadece üretim planlaması değildir, aynı zamanda dağıtım ve iletimin de planlanması gerekir. Bu nedenle TEİAŞ ile birlikte TE-DAŞ'ın da planlama sürecine dahil edilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Böylece planlama aşamasında sistem konsolidasyonu da sağlanmış olacaktır.

Tasarının aynı maddesinde TEİAŞ'ın yan hizmetler anlaşması ile yeni üretim tesisi yaptırması ve/veya mevcut üretim tesislerinin kapasitelerini kiralaması amacıyla ihale yapabileceği hükme bağlanmıştır. TEİAŞ'ın sistemde iletim sistemi işletmecisi olarak tanımlandığı dikkate alındığında, yan hizmetler anlaşması ile TEİAŞ' a bir üretim şirketi gibi kapasite oluşturma imkanı tanınmaktadır. Tasarının, ilgili maddesi yan hizmet anlaşması ile oluşturulacak bu kapasite imkanı için belirli bir süre sınırı da getirmemektedir. Bu nedenle arz güvenliği ile sistemin temel aktörlerinin rolleri arasında belirli bir denge sağlanmasına imkan tanıyacak şekilde TEİAŞ' a geçici bir süre ile kapasite oluşturma yetkisinin verilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Tasarının altıncı maddesinin Görev ve Sorumlulukları düzenleyen (a) bendinde böyle bir düzenlemeye yer verilmesinin doğru olacağı düşünülmektedir.

Tasarının aynı maddesinde arz güvenliğinin izlenmesi ve değerlendirilmesinin düzenlendiği (c) bendinde arz sıkıntısına karar verme yetkisi Bakanlar Kuruluna tanınmıştır. Arz sıkıntısını önceden görme ve değerlendirme imkanı Bakanlıkta olmasına karşın, Bakanlar Kurulunun sürece dahil edilmesi arz güvenliği gibi hayati bir hususta karar alma sürecini uzatabilecektir. Bu nedenle arz sıkıntısına karar verme yetkisinin Bakanlar Kurulu yerine Bakanlık uhdesinde bulunması izleme ve değerlendirme sürecinin kısaltılması açısından daha doğru bulunmaktadır.

Tasarıyla kamuya belirli koşullarda enerji alanında yeniden yatırım yapma imkanı getirilmektedir. Ancak Türkiye'nin ciddi bir enerji darboğazı ile karşılaşacağı dikkate alındığında, kamunun enerji yatırımlarının yine de sıkı koşullara bağlanması bu oluşumun istenilen sonucu yaratmasına engel olması mümkündür. Reel sektörün ve dolayısıyla ülkenin rekabet gücünün korunması ile tüketici refahının artırılabilmesi için kamunun enerji sektörüne yapacağı yatırımların önündeki koşulların mevcut arz darboğazı dikkate alınarak kaldırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu husus istismarı engelleyecek, fiyatların daha doğru ve rekabetçi bir noktada teşekkül etmesini sağlayacak ve arz güvenliğinin tesis edilmesine önemli katkı sağlayacaktır.

- **Tasarı Madde 9**

Tasarının dokuzuncu maddesi ile 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa çeşitli geçici maddeler eklenmiştir. Geçici 14. maddenin (b) bendi ile üretim tesislerinin sisteme bağlantısını kolaylaştı-rabilmek amacıyla belirli düzenlemeler öngörülmektedir. Üretim tesislerinin sisteme bağlantısı için, genişleme yatırımı ve/veya yeni yatırım yapılmasının gerekli olduğu ve TEİAŞ'ın ya da dağıtım şirketlerinin yeterli finansmanın mevcut olmadığı hallerde, söz konusu yatırımın bağlantı talebinde bulunan tüzel kişi veya tüzel kişiler tarafından yapılabileceği düzenlenmiştir. Yatırıma ilişkin maliyetlerin ise TEİAŞ veya dağıtım şirketi tarafından 10 yıl içerisinde eşit taksitler halinde ödenmesi kararlaştırılmıştır.

Bu düzenleme ile iletim ve dağıtım planlaması içerisinde yer almayan, ancak tüzel kişilerin üretim gerçekleştirmek için uygun gördüğü yerler kamunun inisiyatifi dışında sisteme dahil edilecektir. Yatırımların fizibilitesi üretim ve iletimin beraber değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Üretim yapmak için uygun olan bir bölgenin iletim hatlarına olan uzaklığı dikkate alındığında söz konusu yatırımın fizibilitesi kalmayabilir. Üretim şirketleri üretimin ekonomikliğini ve kârlılığını dikkate alırken, TEİAŞ iletimin ekonomikliğini dikkate almak durumundadır. Ancak bu düzenleme ile ekonomik olmayan iletim genişleme yatırımlarının özel sektör aracılığıyla yaptırılması ve bunun maliyetinin de 10 yıl içerisinde yeniden kamuya yüklenmesine imkan tanınmaktadır. Bu nedenle ilgili madde söz konusu mahzurlar dikkate alınarak yeniden düzenlenmelidir.

Bunun yanı sıra, Geçici 14. maddenin (c) bendi ile üretim ve otoprodüktör lisansı sahibi tüzel kişilere belirli teşvikler sağlanmıştır. Bu bağlamda 31 Aralık 2012 tarihine kadar işletmeye alınan üretim tesislerinin işletmeye alınma tarihlerinden itibaren beş yıl süreyle iletim sistemi kullanım bedelleri üzerinden yüzde 50 indirim yapılması öngörülmektedir. Bu teşviklerden otoprodüktörlerin muaf tutulması ve arz sıkıntısının 2009-2012 yılları arasında yoğunlaştığı dikkate alınarak teşvik süresi 2012'ye kadar yatırımların tamamlanmasını sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Aksi takdirde sistemde 2017 yılı sonuna kadar uzanan teşvikler tanınmış olacaktır.

- **Tasarı Madde 11**

Tasarının 11. maddesi ile TRT Yasasında yapılan değişiklikle TRT'nin gelirleri azaltılmaktadır. Elektrik fiyatlamasında uluslararası normlara uyum ve elektrik fiyatlarını düşürmek amacıyla yapıldığı anlaşılan değişiklik TRT'nin gelirlerinin azalmasıyla sonuçlanacaktır. Azalan gelirleri ikame edici başka bir düzenleme bulunmamaktadır. TRT Kurumu ile mutabık kalınmadan yapıldığı anlaşılan bu düzenleme TRT'yi mali açıdan olumsuz etkileyecektir. Düzenleme uluslararası normlara uyum amacıyla savunulabilir. Ancak bu durumda yapılması gereken yüzde 2'lik TRT payına ilişkin oranın yükseltilmesidir. Mali açıdan güçlü olmayan bir TRT'nin özerkliği ve yayın politikasındaki tarafsızlığı önemli ölçüde zedelenecektir.

- **Tasarı Madde 23**

Tasarının yirmi üçüncü maddesi ile 5346 sayılı Kanunun 8. maddesi değiştirilmektedir. 8. maddenin (1) numaralı fıkrası ile orman vasıflı veya Hazinesinin özel mülkiyetinde olan taşınmazların yenilenebilir enerji kaynağı ile elektrik enerjisi üretmeyi amaçlayan işletmelere, tasarıda tanımlanan çerçeve içinde, Çevre ve Orman Bakanlığı veya Maliye Bakanlığı tarafından bedeli karşılığında izin verilmesi, kiralama yapılması, irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmesi düzenlenmektedir. Söz konusu

tasarı maddesinin "Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü ile Maliye Bakanlığı tarafından" şeklinde yeniden düzenlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Aynı maddenin (2) numaralı fıkrasının ilk cümlesinde yer alan "Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen amaçlarda kullanılacak..." ibaresinin "Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen usuller çerçevesinde ve belirtilen amaçlarda kullanılacak..." şeklinde değiştirilmesi uygun olacaktır.

Aynı maddenin (4) numaralı fıkrasının "Maliye Bakanlığı tarafından bedelsiz olarak kullanma izni verilir" ibaresinin "Maliye Bakanlığı tarafından bedelsiz olarak kullanma izni verilebilir" şeklinde değiştirilmesinin yerinde olacağı düşünülmektedir. Ayrıca aynı fıkra çerçevesinde taahhüt edilen yatırım süresi içerisinde hidroelektrik tesislerinin tamamlanması durumunda kullanma izni verilecek taşınmazların geleceğinin ne olacağı da belirli değildir. Söz konusu belirsizliğin giderilmesinin gerekliliğine inanılmaktadır.

Maddelere ilişkin görüşlere ilave olarak yasa tasarısında eksik görülen hususlar özet olarak aşağıda sunulmuştur.

Yasa tasarısı hali hazırda sistemde yaşanan uygulamaya ilişkin sıkıntıların çözülmesini de amaçlar görünmektedir. Bununla birlikte mevcut uygulamada önemli sıkıntılar yaratan Dengeleme ve Uzlaştırma Mekanizması (DUY) fiyatlama sistemine ilişkin sıkıntılara ilişkin bir çözüm önerisinde bulunulmamıştır. Mevcut uygulamada DUY'da kabul edilen tedarik maliyeti perakende elektrik satış fiyatlarının oldukça üzerine çıkabilmektedir. Bu nedenle DUY'un enerji kabul maliyetlerine sınır getirmeyi amaçlayan bir düzenlemenin bu yasa tasarısında dikkate alınması gerekliliğine inanılmaktadır.

Ayrıca 4646 sayılı Doğal Gaz Kanunu çerçevesinde BOTAŞ'a ait yüksek basınçlı boru hatlarının şehir sınırları içerisinde Dağıtım Şirketlerine devri hususunda yaşanan sıkıntılar ve BOTAŞ'ın yüklenmek zorunda olacağı yüksek maliyetler ortada iken yasa tasarısının bu konuda herhangi bir düzenleme getirmediği dikkati çekmektedir.

Tüm bu hususlar çerçevesinde yasa tasarısında ciddi eksiklikler bulunduğu ve bu eksikliklerin giderilmemesi halinde amaca hizmet etmeyeceği düşünülmektedir.

<i>M. Akif Hamzaçebi</i>	<i>Faik Öztrak</i>	<i>Esfender Korkmaz</i>
Trabzon	Tekirdağ	İstanbul
	<i>Ferit Mevlüt Aslanoğlu</i>	<i>Bülent Baratalı</i>
	Malatya	İzmir